

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Σ' ΕΤΗΣΙΑ ΔΙΑΛΕΞΗ

«ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΙΩΑΝΝΟΥ Μ. ΦΟΥΝΤΟΥΛΗ»

Πρόσκληση - Πρόγραμμα

29 / 03 / 2022 ώρα 17:30

Γ' Αμφιθέατρο Θεολογικής Σχολής

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ
ΜΕΛΕΤΩΝ
ΑΠΟ
ΕΜ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Ο Πρόεδρος του Τμήματος
Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού
του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Καθηγητής Κωνσταντίνος Π. Χρήστου

έχει την τιμή να σας προσκαλέσει

στην Έκτη Ετήσια Διάλεξη

«εις μνήμην Ιωάννου Μ. Φουντούλη»

με ομιλητή τον Καθηγητή της Θεολογικής Σχολής
του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

κ. Γεώργιο Ν. Φίλια

Η Διάλεξη θα πραγματοποιηθεί

την Τρίτη 29 Μαρτίου 2022 και ώρα 17:30

στο Γ' Αμφιθέατρο της Θεολογικής Σχολής

Πέρασ προσέλευσης: 17:15

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Χαιρετισμοί

του Κοσμήτορα της Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ
Καθηγητή Χρυσοστόμου Α. Σταμούλη

και του Προέδρου του Τμήματος
Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού ΑΠΘ
Καθηγητή Κωνσταντίνου Π. Χρήστου

Διάλεξη

του ελλογιμωτάτου Καθηγητή κ. Γεωργίου Φίλια

**«Παράδοση και εξέλιξη της Λατρείας
στο έργο του Ιωάννου Φουντούλη»**

Απονομή

του Βραβείου Αριστείας «Ιωάννης Μ. Φουντούλης»
στην Ιερά Μονή Σίμωνος Πέτρας
για τις Λειτουργικές Εκδόσεις της Μονής

Συντονίζει η κ. Ελένη Χρυσάφη, ΕΔΙΠ

Διαδικτυακή προβολή της διάλεξης
<https://authgr.zoom.us/j/97016594693>

Ο ελλογιμώτατος **κ. Γεώργιος Ν. Φίλιας** είναι Καθηγητής στη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, στην οποία διδάσκει τα μαθήματα της Λειτουργικής, Ομιλητικής, Χριστιανικής Αρχαιολογίας, Θεολογίας της Λατρείας, Αγιολογίας, Υμνολογίας και Εορτολογίας.

Πτυχιούχος της ίδιας Σχολής, μετεκπαιδεύτηκε στο Πανεπιστήμιο της Σορβόνης (Paris IV-Sorbonne) και στο Ανώτατο Λειτουργικό Ινστιτούτο (Παρίσι). Έλαβε Master με ειδίκευση «Λατρεία Βυζαντινής εποχής», δύο διπλώματα

εμπεριστατωμένων σπουδών (D.E.A) στην ιστορία της πρωτοχριστιανικής Λατρείας και διδακτορικό δίπλωμα στο Πανεπιστήμιο της Σορβόνης. Εργάστηκε ως ερευνητής χειρογράφων Ευχολογίων στη Βιβλιοθήκη του Βατικανού και έλαβε δεύτερο διδακτορικό δίπλωμα στη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, στην οποία και εξελέγη διαδοχικά Επίκουρος, Αναπληρωτής και Πρωτοβάθμιος Καθηγητής. Κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2011-13 διετέλεσε Πρόεδρος του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και μέλος της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Μέλος της Societas Orientalium Liturgiarum, συμμετείχε ως εισηγητής σε συνέδρια της ειδικότητάς του στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Διδάσκει στο μεταπτυχιακό τμήμα Θεολογίας του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (για το οποίο έχει συγγράψει και το εγχειρίδιο επί θεμάτων Λατρείας), στο Πανεπιστήμιο Neapolis στη Πάφο και στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο της Κύπρου, στη Λευκωσία. Είναι Πρόεδρος του Ανωτάτου Εκκλησιαστικού Συμβουλίου (Διεύθυνση Ανωτάτων Εκκλησιαστικών Ακαδημιών), χρημάτισε μέλος της προσωρινής διοικούσας επιτροπής της Ανωτάτης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Αθηνών, καθώς και του Συμβουλίου της Εκκλησιαστικής Εστίας. Είναι τακτικό μέλος των Συνοδικών Επιτροπών Θείας Λατρείας και Ποιμαντικού Έργου (εισηγητής των νέων ακολουθιών), Βυζαντινής Μουσικολογίας, της Ειδικής Συνοδικής Επιτροπής Λειτουργικής Αναγεννήσεως, της Επιτροπής για την οργάνωση και προώθηση του διαλόγου της Εκκλησίας με το σύγχρονο κόσμο, καθώς και του γνωμοδοτικού συμβουλίου της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών επί διοικητικών θεμάτων μείζονος σημασίας.

Έχει εκδώσει περί τις εκατό (100) μελέτες επί θεμάτων ιστορίας και θεολογίας της χριστιανικής Λατρείας, της ιστορίας του Χριστιανισμού, της Εορτολογίας και της Χριστιανικής Αρχαιολογίας. Διευθύνει το ερευνητικό πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Αθηνών για τη θεματική ταξινόμηση και μελέτη χειρογράφων Ευχολογίων από τις Βιβλιοθήκες Βατικανού, Παρισίων και Κρυπτοφφέρνης και συμμετέχει στο ερευνητικό πρόγραμμα CBM (Catalogue of Byzantine Manuscripts) του Πανεπιστημίου του Άμστερνταμ. Είναι επιβλέπων καθηγητής σε πλήθος διπλωματικών εργασιών ειδικεύσεως (Master), καθώς και διδακτορικών διατριβών.

Ο μακαριστός **Ιωάννης Μ. Φουντούλης** (26 Νοεμβρίου 1927-24 Ιανουαρίου 2007), διακεκριμένος καθηγητής της Λειτουργικής, γεννήθηκε στο Μεσαγρό της Γέρας Λέσβου. Μετά το πέρας των εγκυκλίων σπουδών του στη γενέτειρά του, μετέβη στην Αθήνα για σπουδές στη Θεολογική Σχολή του Εθνικού και Καπποδιστριακού Πανεπιστημίου, απ' όπου έλαβε το 1950 το πτυχίο με βαθμό «Άριστα». Ακολούθως υπηρέτησε ως βοηθός στο Θεολογικό Σπουδαστήριο του Πανεπιστημίου Αθηνών, κοντά στον καθηγητή της Αρχαιολογίας Γεώργιο Σωτηρίου (1953-1956). Στη Θεολογική Αθηνών συνδέθηκε και με άλλους διαπρεπείς καθηγητές, όπως τον Παναγιώτη Τρεμπέλα, ο οποίος εκτίμησε ιδιαίτερώς τις δυνατότητες και την κριτική σκέψη του νεαρού βοηθού και επιστημονικού συνεργάτη. Κατά

τη διάρκεια της παραμονής του στην Αθήνα, ο Φουντούλης γνώρισε και την αγιορείτικη παράδοση στο μετόχι της Αναλήψεως της Ι. Μ. Σίμωνος Πέτρας. Η ακαδημαϊκή σταδιοδρομία του τον οδήγησε και σε μεγάλα Ιδρύματα της Δύσης, όπως το Ανατολικό Ινστιτούτο του Καθολικού Πανεπιστημίου της Louvain και το Ανώτατο Λειτουργικό Ινστιτούτο του Λειτουργικού Κέντρου της Μονής Mont-Cesar στη Louvain (1956-1959). Παρακολούθησε επίσης μαθήματα στο Λειτουργικό Ινστιτούτο της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου των Τρεβήρων και παράλληλα πραγματοποίησε έρευνα στο Ινστιτούτο «Herwegen» για την Προώθηση των Λειτουργικών Μελετών της Μονής Maria Laach (1959-1960). Το 1964 αναγορεύθηκε διδάκτωρ της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ, με θέμα διατριβής, Η εικοσιτετράωρος ακοίμητος δοξολογία, και εισηγητή τον καθηγητή Ευάγγελο Θεοδώρου. Το έτος 1966 εξελέγη Υφηγητής της έδρας Λειτουργικής-Ομιλητικής, αφού υπέβαλε διατριβή επί υφηγεσία με θέμα, Το λειτουργικόν έργον Συμεών Θεσσαλονίκης (Συμβολή εις την ιστορίαν και θεωρίαν της θείας Λατρείας). Το έτος 1969 εξελέγη τακτικός Καθηγητής της έδρας Λειτουργικής-Ομιλητικής της ενιαίας τότε Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ, της οποίας διετέλεσε και Κοσμήτορας (1970-1973). Με την ταυτόχρονη ίδρυση των δύο Τμημάτων της Θεολογικής Σχολής, ο καθηγητής Φουντούλης εντάχθηκε στο Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας (νυν Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού) και έγινε ο πρώτος Πρόεδρος του νεοϊδρυθέντος Τμήματος (1982-1984). Από το 1989 χρημάτισε Διευθυντής του Πατριαρχικού Ιδρύματος Πατριαρχικών Μελετών. Το πλούσιο ερευνητικό, διδακτικό και συγγραφικό έργο του διακεκριμένου λειτουργιολόγου συνεχίζει να αποτελεί αντικείμενο μελέτης και πηγή γνώσεων στη Λειτουργική επιστήμη και στους συναφείς θεολογικούς κλάδους. Η προσφορά του Φουντούλη στην επιστήμη και την Εκκλησία αναγνωρίστηκε διεθνώς και επιβραβεύθηκε με διάφορες τιμές και διακρίσεις. Ως φόρο τιμής, το Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας, το οποίο ο μακαριστός Καθηγητής υπηρέτησε με όλες του τις δυνάμεις, αποφάσισε τη διοργάνωση Ετήσιας Διάλεξης «εις μνήμην Ιωάννου Μ. Φουντούλη», με πρώτη κατά την επέτειο των δέκα ετών από την εκδημία του (2017). Αιώνια η μνήμη αυτού!

Το Εργαστήριο Λειτουργικών Μελετών του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ ιδρύθηκε τον Ιούλιο του 2017. Κύριος σκοπός του Εργαστηρίου είναι να εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές, ερευνητικές και διδακτικές ανάγκες στα γνωστικά αντικείμενα της Λειτουργικής και των συναφών κλάδων, όπως αυτά θεραπεύονται στο Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού. Ειδικότερα, μελετά την ιστορία, θεολογία, τελεστική πράξη, λειτουργική ευταξία και τις πηγές της λειτουργικής παραδόσεως της Ορθόδοξης Εκκλησίας, από την αποστολική εποχή έως σήμερα, και εκτείνεται στους συναφείς κλάδους της αγιολογίας, της υμνολογίας, της χριστιανικής αρχαιολογίας και τέχνης, της αισθητικής της λατρείας, της ομιλητικής, της βυζαντινής μουσικολογίας και ψαλτικής και της διαχείρισης του πολιτισμικού, εκκλησιαστικού αγαθού. Μεριμνά για την εύρυθμη διεξαγωγή του εβδομαδιαίου Φροντιστηρίου Λειτουργικής στον Ναό της Σχολής, εκπονεί ερευνητικά προγράμματα, οργανώνει προγράμματα Διά Βίου Μάθησης, σεμινάρια και διαλέξεις, όπως την Ετήσια Διάλεξη «εις μνήμην Ιωάννου Μ. Φουντούλη» και το Colloquium Λειτουργικής. Συνεργάζεται τέλος με αντίστοιχα επιστημονικά ιδρύματα, ερευνητικά κέντρα και εκπαιδευτικές μονάδες της Ελλάδας και της αλλοδαπής, για την προώθηση των στόχων του και την προβολή της πλούσιας εκκλησιαστικής λειτουργικής παράδοσης σε ευρύτερα στρώματα της κοινωνίας.

Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεφθείτε την ιστοσελίδα του Εργαστηρίου στο:

<https://elm.past.auth.gr/>.

Στην εκδήλωση θα τηρηθούν όλα τα προβλεπόμενα μέτρα πρόληψης κατά της διασποράς του κορωνοϊού SARS-CoV-19, σύμφωνα με την ισχύουσα ΚΥΑ.

Οργάνωση:
Εργαστήριο Λειτουργικών Μελετών ΑΠΘ
Επικοινωνία:
Τηλ. 2310996687, e-mail: elm@past.auth.gr

